

MAGYAR KURIR.

Nr. 16.

Indult Bétsből, Kedden, Augustus' 24-dikén, 1830.

B é t s.

Felséges rendelésnél fogva a' boldogult Wilhelm Fridrik Filep Würtembergi Hertzeg Ő Msgának halálát négy hétig fogja a' Fels. Ts. K. Udvar gyászolni; ú. m. Aug. 22 dikétől Sept. 4-dikéig mély gyászszal, és ettől fogva Sept. 18-dikéig fél gyászszal.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Aug. 1-ső napján költ Kabinéti Fels. végzésében Fő Tisztelendő Küll e y János Urat a' Veszprémi Nemes Káptalan Custos Kánonokját ugyan ott Nagy Prépostá kegyelmesen kinevezni.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott a' Pesti Kir. Universitásnál a' törvény tudományok Directorává Mgs Markovics János Urat a' Kir. Táblának Tábla Bíróját kegyelmesen kinevezni.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott a' Pesti Kir. Universitásnál megüresült Kathedrájára a' Német Nyelvnek és Literatúrának Tek. Res eta János Urat, ugyan ott a' philosophiai Kar Jegyzőjét, Professorra kegyelmesen kinevezni.

Orvosi Jelentés szerént Aug. 23-dikéről. Fels. S ó f i a Tsász. Fő Hertzeg Aszszony, valamint a' születet kis Fő Hertzeg is kívánt jó állapotban vannak.

A' közelebb mult Vasárnap inneplette itt a' Nemes Magyar Nemzet Sz. István Apostoli első Magyar Királynak jeles innepét illő pompás szertartással,

a' TT. Kaputzinus Atyák Templomában; hol a' Fels. Magyar és Erdély Országi Udv. Cancellariák Tagjai számos Magyar Méltóságokkal együtt nemzeti fényes öltözetekben jelentek meg. Az Egyházi Beszédet Fő Tisztelendő S á g h y Mihály Szombathelyi Kánonok Úr tartotta; mellyet két részre osztván, az elsőben Sz. Istvánról mint nagy Királyról elmélkedett, a' ki országán ditsőségesen uralkodván méltán állandós tiszteletére buzdíthat bennünket; a' második részben úgy festetett le István mint nagy Szent, ki ön magán ditsőségesen uralkodott, és a' kinek nyomdoki 's ditső példái buzgó követésre indítsanak minden jó keresztyént. Ezen velős és tiszta magyarsággal tartott ékes egyházi beszédben, sok fontos igazságok fejtegettettek ki illő alkalmaztatással. Az Egyházi beszéd után az Énekes Nagy Misét Fő Tisztelendő Horváth János Bosoni Választott Püspök Ts. K. Udvari Tanácsos és Referendárius Ő Nagysága tartotta; igen szép énekes muzsika kíséretével.

Frantzia Ország.

A' Moniteur Aug. 10 kéről, hivatalos felében hirdeti, a' mi következik:

„Lajos Filep, Frantziáknak Királya, minden jelenvalóknak és jövődöbelieknek, köszöntésünket. Parantsoltuk és parantsoljuk a' mi következik:

(Itt hirdetik elsőben a' Követek Házának, közeli levelünkben már közölt Nyilatkoztatása, annakutána a' Fő Rendek házának Nyilatkoztatása, melly amazzal tökéletesen egyez, azt kivéven, hogy a' Külön Végezésenek elején e' mondatik: „A' Fő rendek Háza kinyilatkoztatja, hogy a' Követek Háza Nyilatkoztatásának következően hangzó Végezése felett: „Minden új Páirre neveztetések és emeltetések, mellyek X' Károly Igazgatása alatt estek, semmiknek declaráltak, mint ha nem történtek volna“ nem tántkozhatik. E' tárgyat kirekesztőleg a' Főhelytartó Hertzegnek böltsességére bizza“ — Annak utána jö:

A' Főrendek és Követek egyesült Ülésének Protokolluma.

Egy ezer nyoltzszáz és harmintzadik Esztendőben Aug. 9-kén, minekutána a' Pair Urak és Követ Urak a' Követek Háza szalájában öszvegyülekeztek, Ö Kir. Mga Orleans Lajos Filep, Orleani Hertzeg, a' Királyságnak Főhelytartója, Chartres és Nemours Hertzegektől és Házának tisztjeitől kísértetve, belépetta' Szalába, és a' Thronus előtt emelt padlázon számára készített helyre felment. A' Pairek és Követek fedezetlen fővel állottak. Minekutána Ö Kir. Hertzege leült, szólta a' Paireknek és Követeknek: „Uraim! Üljenek le. Akkor a' Követek Háza Elölülőjéhez (Perier Casmir Urhoz) fordulván; monda: „Elölülő Ur! tessék felolvasni a' Követek Házának nyilatkoztatását.“ — Az Elölülő Ur azt felolvasta, és annak utána oda vitte Ö Kir. Magassághoz, ki is azt a' Belső Ministeriumnak vitelével megbízott Commiszarius Urnak (Guizot Urnak) kezébe nyújtotta. Fordulván hasonlóan a' Fő rendek Házának Elölülőjéhez (Báró Pasquier)

monda Ö Hertzege: „Elölülő Ur! tessék által adni nekem a' Fő Rendek Háza jóváhagyó levelét.“ — Az Elölülő által adta, és Ö Hertzege oda nyújtotta a' Justitz Ministeriumnak vitelével megbízott provisorius Commissariusnak (Dupont Urnak). — Ekkor felolvasta Ö Hertzege, Elfogadó - levelét, melly így hangzott: „Pair Urak, Követ Urak! A' Követek Kamarájának nyilatkoztatását és a' Főrendek Kamarájának Jóváhagyó Aktáját nagy figyelmetességgel megolvastam, annak minden kifejezéseit éretten megfontoltam, elgondoltam. Én elfogadom az ebben a' Nyilatkoztatásban foglaltatott Tzikkelyeket és kötelezetéseket, valamint ezt a' titulustis: Frantziák Királya,“ mellyet az nekem ad, minden megszorítás vagy Reservatio nélkül, és kész vagyok annak megtartására megesküdni.“ — Akkor felállott Ö Kir. Hertzege és fedezetlen fővel letette a' következő Esküvést: „Esküszöm az Isten színe előtt, hogy a' Constitutionalis Charta a' Nyilatkoztatásban kitett Módosításokkal híven megtartom, tsupán a' törvények által és a' törvények szerént igazgatok, mindennek jussa szerént jó és szoros igazságot szolgáltatok, és minden dologban a' Frantzia nemzet Intereszszéjének, boldogságának, és ditsőségének egyetlenny szemponyjából tselekszem.“ — A' provisorius Justitz-Biztos Ur pennát nyújtott ekkor Ö Kir. Mgának, és ō aláírta e' jelenvaló levelet három Eredeti párban, mellyek közzül egyiknek a' Királyi levéltárban, másikknak a' Pairek Háza levéltárjában, harmadikknak a' Követekéiben kell letétni. — Ekkor Ö Felsege I Lajos Filep, Frantziáknak Királya felült a' thronusba, a' hol ezer-szeresen viszszozott Eljen a' Király! kiáltással köszöntetett. — Minekutána a' Szála megsendesedett, Ö Fge

a' következő beszédet tartotta: „Pair Urak és Követ Urak! Nagy dolog az, melyet éppen most végbevivék; mélyen érzem azon kötelességeknél, melyeket az reám tesz egész kiterjedését; érzem megámban, hogy azokat befogom tölteni. En a' feltett Alku-Szövetkezést, tellyes meggyőződésből fogadtam el. — En elevenen óhajtom vala, hogy thronusra — mellyre a' Nemzet kívánsága hívott, soha ne üljek: de Frantzia Ország, megtámadtatva szabadságaiban veszedelemben látta a' közönséges rendet. A' törvényeknek erejét újra vissza kelle vala állítani, és a' Kamaráknak jussa volt arról gondoskodni. Ezt az Urak, Uraim! megtették; azok a' bölts módosítások, mellyeket a' Chartaban tettünk, a' Jövendőnek bátorságát lezálogolják és én reményilem, hogy Frantzia Ország itthon boldog, kívül tekintetes, és Európának békessége mindinkább inkább erős lészen.“ — A' provisorius Justitz-Minister meghívta ezután a' Förendeket, hogy kiki a' maga Kamarájában a' Királynak, a' Constitutionalis Chartanak, és az Ország törvényeinek hívségére a' hitet személy szerint tegyék le; — és az Ülésnek vége leve. — E' jelenvaló Protokollum íratatott és készült Párisban 1830 Eszt. Aug. 9-kén. Lajos Filep. — Pasquier a' Förendek Kamarájának Elölülője; Marquis Montemart, Hertzeg Plaisance, Gróf Lanjuinais a' Förendek Házának Titoknokjai. Perier Casimir, Elölülője a' Követek Házának, Lafitte Vice Elölülő, Dupin az öregb. Vice-Elölülő; Delessert Vice Elölülő; Jacqueminot, Gridaine, Vandocuvre, Jars Titoknokok. — Dupont Provisorius Biztos. a' Justitz Ministeriumnál; Guizot provisorius Biztos a' Belső Ministeriumnál. — Parantsoljuk a' mi Törvénytábláinknak, törvényszéke-

inknek, Fő Ispánjainknak és minden másoknak, hogy e' Jelenvalót megőrizték és megtartsák, megőriztessék és megtartassák, és hogy mindeneknek nyilván tudtára légyen, mindenütt a' hol szükséges kihirdettessék és registraltassék — és hogy az minden Időkre erős és változhatatlan légyen, a' mi Petsétünket reá nyomtuk. Költ a' Királyi Palotában Aug. Havának 9-dik napján 1830 Eszt.

Lajos Filep.

A' Király parantsolatjára: A' Belső Ministeriumnak Provisorius Biztosa Guizot Vidimáltatott, és a' nagy Országpetséttel megpetsételtetett: A' Justitz Ministeriumnak Provisorius Biztosa:

Dupont.“

Párisi Ujságlevelek szerint, Chartres Hertzeg (Orleans Hertzegnek öregbik fija) nem Dauphin, hanem Korona Hertzeg nevet fog viselni.

Páris Aug. 13 kén. A' Királynak I Lajos Filepnek Rendeléséből, az Ország-petséje jövendőben nem a' Li-liomokat (a' Bourbon Ház tziimerét) hanem az Orleans Ház tziimerét fogja viselni, feljül egy Koronával, a' Királyi Páltza és az Igasságkeze keresztbe egymásra téve, a' hármasszínű Zászlókkal egy pais mellett, ezzel a' körül írással: Louis-Philippe I, Roi des Français (I Lajos Filep, Frantziáknak Királya) — Chartres Hertzeg a' Királynak nagyobbik fija Orleans Hertzeg nevet fog felvenni; egyébaránt az Orleans nevet és tziimert minden Kir. Hertzegek és Hertzeg Asszonyok jövendőben is meg fogják tartani. — A' Betület Rendnek tziimjele, egyik Oldalon IV Henrik ditsőséges emlékezetű Királynak képét fogja mutatni, a' másik oldalon e' választott szavakat: „Betsület és Haza.“ — A' Ministeri tanátsnak tagjait ezentúl nem Excellentiáz-

zák (Monseigneur), hanem csak Minister Urnak hívják. — A' Hajós Seregnél három új Admiralsi tisztségek állíttatnak, kiknek rangja a' Marsali méltósággal egyenlő. Ilyen Admirálissá Vice Admiralis Duperré kinevezetik. Ugyan ezen Admiralis és Marsal Soult (kik mind ketten mint X Károly alatt tétetett Pairek, a' Követek Házának végezése szerint a' Pairségből kiestek vala) Ország Nagyokká emeltetnek.

A' Főrendek Házának Aug. 10 diki Ülésében, az új Királynak hívségére való felesküvés megesett. Az Esküvés formája e' vala: „Esköszöm, hogy a' Királyhoz, a' Constitutionalis Chartához, és az Országnak törvényeihez hívélek, és magamat, mint egy jó és törvényszerető Frantzia Országi Pairhez illek, viselem mindenben.“ Chartres Hertzeg és Nemours Hertzeg tették le a' hitet legelsőben; annakutánna a' többi Pairek egyenként (Alphabetűi reddel) felszóllítottak. Sokan nem voltak jelen, a' többek között Vicomte Chateaubriand sem, ki az Aug. 8. diki Ülésben hatalmas és szép beszédet tartott Bordeaux Hertzeg mellett (kinek részére resignálta X Károly, a' mint tudva van, koronáját). Az Elölülő Bátor Pasquier kinyilatkoztatta az Ülés végével, hogy a' kik a' Pairek között az Esküvést le nem tették, a' jövő Ülésben felszóllíthatatnak.

A' Követek Házának ugyan az napi Ülésében az esküvésnek letételére hasonlóan felszóllítottak a' Követek egyenként az Alphabet rende szerint. Hyde de Neuville, Mayrinhae, Beau lieu'sat Urak lemondottak a' Követéségről. — Az Aug. 15-diki Ülésben Salverte Ur előterjesztette azon javallatját, hogy a' Kamara azokat a' Ministereket, kik az esmérletes Előterjesztést írták a' Királyhoz és a' Jul. 25-diki Ren-

deléseket contrasignálták, mint hazárulókat vétesse vád alá. E' javallat egyakarattal elfogadtatott, és bővebb megfontolás végett, a' szokás szerint, a' Bureaukhoz utasíttatott. — Labbey de Pompieres Ur a' Választótörvénynek megjobbítására, nevezetesen a' kettős Votumnak eltörlésére nézve (minthogy a' kilépettszamos Követeknek helyébe rövid idő alatt újaknak kell választatni) egy javallatot akara előterjeszteni; de midőn a' Belső Minister jelené, hogy ezen tárgyban az Igazgató szék a' jövő Ülésben egy törvényjavallott szándékozik bemutatni, elhalasztotta annak további fejtegetését.

Oberster Fabvier Párisi Vár-Kommandánsa tétetett; ki is a' Svajtzer testőrző Seregnek tisztjeit megszóllította, hogy embereiket százanként tsoportokra osztván, sietséggel vezessék vissza hazájokba. Az útiköltség megfizettetik. A' Nemzeti Gárda Frantzia Országnak minden városaiban felállíttatik. —

X Károly Aug. 11-kén Falaise nevű városkában volt, és szándéka volt még akkor nap Cherbourgban hajóra ülni. Hová fog menni? még nintsen tudva. Angliába aligha mégyen; sokan azt hiszik, hogy Palermóban fogja lakását venni.

A' Constitutionalis Chartának folytatása.

A' Követek Házáról.

35 Tzikk. A' Követek Háza a' Választó-Collegiumok által — mellyeknek Organisatioját törvények fogják meghatározni, — választandó Követekből fog állani. 36 Tzikk. Mindenik Megyének ugyanannyi számú Követjei lesznek, mint ekkor voltak *) 37 Tzikk. A'

*) Ez a' tzikely, a' Követek Házának Aug. 7-dik Ülésében kitöröltetett.

Követek öt esztendőre választatnak, és a' Ház évenként egy ötödrészben megújítatik. *) 38 Tzikk. Egy Követ sem fog bébótsáttatni a' Házba, a' ki bé nem töltötte a' 40 esztendőt, és 1000 Franknyi egyenes adót nem fizet. **) 39 Tzik. Hogyha mindazáltal valamely Megyében nem találatnának Ötvenen a' kitett időkorból, kik egyenesadóban legalább is 1000 Frankot fizetnek, akkor azoknak (az Ötven Candidatusoknak) száma az ezer Frankon alól legtöbb adajúak közzül pótoltsák ki; és ezeket lehet szintűgy mint az elsőbket választani. ***) 40 Tzikkely A' Választók, kik a' Követeknek Választásában részt vesznek, szavazó jussal nem birnak ha egyenes Adóban 300 Frankot nem fizetnek, és a' 30 esztendőt bé nem töltötték. ****) 41 Tzikk. A' Választó Collegiumoknak Elölülőit a' Király nevezi

ki, és ök a' Collegiumnak törvényszerént tagjai *) 42 Tzikkely A' Követeknek legalább is fele, olyanokból válasszassék; kiknek honnyi lakhelyek a' Megyében fekszik. 43 Tzikk. A' Követek Házának Elölülőjét, a' Házról bémutatott öt személyeknek Listájából, a' Király nevezi ki **) 44 Tzikk. A' Háznak Ülési nyilvánosok; de öt tagoknak kívánsága elég reá, hogy az Ülés titkos légyen. 45 Tzikk. A' Ház eloszlik Bureauokra, hogy a' Királytól feltett törvényjavallatokat meghányja vesse. 46 Tzikk. A' tanátslott Változtatás (a' törvényjavallatban) törvénynyé nem tétethetik, ha azt a' Király jóvá nem hagyja, a' Bureauk elő nem veszik, és ki nem fejtegetik. 47 Tzikk. Az adót illető törvényjavallatok a' Követek Házához jönnek legelsőben, és a' Főrendek Kamarájához tsak akkor vitethetnek, minekutánna itt elfogadtattak. ***) 48 Tzik. Nem lehet semmi némű Adót béhozni, vagy beszédni, ha arra a' két Kamarák rá nem állanak, és a' Király meg nem erősíti. 49 Tzikk. A' föld adó tsak egy esztendőre fog megadattatni; a' mellesleges adók több esztendőkre megadattathatnak. 50 Tzikk. A' Király minden esztendőben egybehívja 's eloszlatja a' két Kamarákat; megöszlathatja a' Követek Házát, de ebben az esetben három hónapok alatt újat tartozik egybehívni.

*) Az Aug. 7-iki Módosítás szerént: „A' követek öt esztendőre választatnak.

**) Ezt a' tzikkelyt a' követek Haza így változtatta: „Egy követ sem bótáttatik bé a' kamarába, ha bé nem töltötte a' 30 esztendőt, és a' törvényben kiszabott többi feltételeket.“

***) Ez a' tzikkely eképpen vagyon megváltoztatva: „Hogy ha pedig valamely Megyében nem találatnának 50 személyek, a' meg nevezett időkorból, kik a' törvényben meghatározott Választási-Adót fizetik, akkor azoknak száma az azonn alól legtöbb Adót fizetők közzül potoltassák ki; és ezeket lehet, szint úgy mint az elsőbket, választani.“

****) Az új Módosítás szerént: „Választó senki nem lehet, ha a' 25 esztendőt és a' törvényben kiszabott többi feltételeket bé nem töltötte.“

*) Ez a' tzikkely így vagyon megváltoztatva: „A' Választó Collegiumoknak Elölülőit magok a' Választók nevezik ki.“

**) Az új változtatás szerént: „A' Követek Kamarájának Elölülője, minden Ülésnek megnyitásakor, a' Kamarától magától neveztetik ki.“

***) A' 46 és 47 Tzikkelyek, ki töröltettek.

51 Tzikk. Az Ülés ideje alatt, és hat héttel előtte 's utánna a' Kamarának egy tagja is fogságba nem tétethetik. 52 Tzikk. A' Kamarának egy tagja is, az Ülésnek ideje alatt Criminalis esetekben, kivéven ha a' tetten rajta érik, sem törvénybe nem idéztethetik, sem el nem fogattathatik, ha a' Kamara elébb engedelmet nem ad a' Procedurára. 53 Tzikk. Esedezőlevelet, sem egyik sem másik Kamarához nem lehet másképpen intézni és nyújtani, mint írásban. Az Esedezőleveleknek személyes benyújtása a' korlátnál (bent a' Házban), megtiltatik.

A' Ministerekről.

54 Tzikk. Ministerek lehetnek tagjai a' Főrendek Házának vagy a' Követek Házának. Ennek felette nekik bemenetelek vagyon mind egyik mind másik Házban, és ha kívánják, meg kell hallgattatniok. 55 Tzikk. A' Követek Házának jussa vagyon a' Ministereket vád alá venni és őket a' Főrendek Kamarája elébe idézni, mellynek egyedül vagyon jussa őket megítélni. 56 Tzikk. Őket tsupán Haza-árulásért, vagy rongálásért (Concession) lehet vád alá venni. Külön törvények fogják e' vétségeket és az azok ellen való törvényes procedurát meghatározni *)

A' törvény szolgáltatásról.

57 Tzikk. Minden igazság a' Királytól jö ki; az Ő nevében szolgáltatják azt a' Bírák, kiket ő nevez ki és teszen. 58 Tzikk. A' Királytól kinevezett Bírák kitehetetlenek (hivataljokból) 59 Tzikk. A' meglévő közönséges Törvénytáblák és Székek megtartatnak. Semmi azokban, hanem ha törvény erejénél fogva, meg nem változtathatik. 60 Tzikk. A' Kereskedési Bíráknak meg-

lévő Intézete megtartatik. 61 Tzikk. A' béke-bíróságok hasonlóan megtartatnak. A' béke bírák, noha őket is a' Király nevezi ki, nem kitehetetlenek. 62 Tzikk. Senki, természeti Bírától el nem vonattathatik. 63 Tzikk. Annakokáért semmi rendkívül való Biztosságok és ítélőszékek nem állittathatnak. Kivétetnek mindazáltal innét a' Praevotalis Székek, ha ezeknek vizsgálata állittatása szükségesnek találatnék. *) 64 Tzikk. A' perlekedés a' Criminalis perekben nyilvános léssen; kivéven azt az esetet, ha a' Nyilvánosság a' rendre vagy az erköltsökre nézve veszedelmes lenne, melly esetben a' törvényszék egy ítéletet hoz eránta. 65 Tzikk. Az Esküdtek Széke megtartatik. A' mi változtatások ezekben hosszabb tzipasztalás után szükségeseknek találatnának, azokat tsak törvény által lehet bé hozni. 66 Tzikk. A' jószág Confiskáltatásnak büntetése eltöröltetik, és többé vissza nem állittathatik. 67 Tzikk. A' Királynak jussa vagyon megkegyelmezni vagy a' büntetést feltserélni. 68 Tzikk. A' polgári törvénykönyv és a' mostan fennálló törvények, mellyek e' jelenvaló Chartával nem ellenkeznek, megmaradnak erejekben mind addig, míg törvényesen el nem töröltetnek.

A' Statustól garántirozott, külön jussok.

69 Tzikk. A' szolgálatban lévő katonák, a' kilépett tiszték és közemberek, a' Penzionáltatott Özvegyek, tiszték, és közemberek megtartják rangjokat tisztjeket és penziójokat. 70 Tzikk. Az Országos adósság garántiroztatik. Minden-

*) Ez a' tzikkelly ki töröltetett.

*) Ez a' tzikkelly így módosított: „Annakokáért rendkívül való Biztosságok és Itélőszékek, Semminémü nevezet vagy titulus alatt, nem állittathatnak.“

nemű köteleztetések, melyeket az Ország magára vett Hitelezői eránt, sértethetetlenek. 71 Tzikk. A' régi nemeség újra felveszi titulusait; az új megtartja magáéit. Nemeseket a' Király tészen, tetszése szerént, de ez által tsupán rangot és tisztességet ad nékiek, a' nélkül, hogy a' polgári terhek és kötelelsségek alól felszabadítaná. 72 Tzik. A' Betsület-Rend megtartatik; annak belső rendszabásait és tzimjeleit a' Király fogja meghatározni. 73 Tzikk. A' Gyarmatok külön törvények és Rendszabások által igazgattatnak. *) 74 Tzikk. A' Király és minden Ő Követői, felkenettetések innepekor, megfognak esküdni e' jelenvaló Chartanak hív megtartására **)

Mulólagos tzikkelyek.

75 Tzikk. Az Ország Megyéinek Követei, kik az utóbbi elhalasztáskor a' Törvényhozó testben (a' mint akkor nevezetett) ültek, tovább is ülnek a' Követek Házában. 76 Tzikk. A' Követek Háza Őtödének első megújítása legfeljebb 1816-ban meg fog esni, a' Rend-sorban kiszabott rend szerént. ***)

Toulon Aug. 6-kán. A' Nestor (hajó), melly Algirből Jul. 30-kán in-

*) Az új Válsztatás szerént: „A' Gyarmatok külön törvények által igazgattatnak.

**) Igy módosított: „A' Király és Követői, a' Királyiszékbe üléskor az öszvegyültt Kamaráknak jelenlétében megfognak esküdni a' Constitutionalis Chartanak hív megtartására.

***) E' két mulólagos tzikkelyek ki törlöttettek, és helyekbe ezek tétettek: 75 Tzikk. E' jelenvaló Charta és az abban szentté tett minden juss, a' Nemzeti Gárdának és öszveséggel a' Frantzia Pol-

dult, éppen most érkezett meg a' Kikötőbe, 10,240,000 Frankot hozván magával Spanyol Piasterekben, és leveleket, mellyek egyszeriben tovább küldtettek Párisba. — A' hármasszínű zászló lobog a' Kikötőnek minden hajóin.

A' Tengeri Ministerium Admiralis Duperré Urtól a' következő levelet vette: „Algiriőből. Jul. 31-kén 1830. Volt szerentsém 28-iki levelemben jelenteni, hogy a' Contra-Admiral Rosamel Urnak vezérlése alatt kiküldött Expeditionnak kettős vala a' tzélja, egyik t. i. szép szerént vagy erővel Bonát megvenni, másik, innét tovább Tripoli ellen mozogni. Kevés napokkal az előtt, Gróf Bourmont Urnak kívánságára, kiküldöttem az Ekho nevű Korvétet Bonába az Algiri előkelő lakosokból választott követséggel és a' Fő Vezérnek egy levelével, — hogy ez által a' Bonaiakat hajlandóvá tennénk a' meghódításra. Hajós Kapitán Kerdrain Ur, a' Követséget a' város köfalainál a' szárazra kitévén, a' Bonaiakat felszóllította, hogy a' Frantzia Király hatalmát esmerjék el, a' török Őrizetet a' várból botsássák el, és a' Frantzia zászlót függeszszék ki. Ezen lépésnek meglett a' jó következése. Az Ekho Bonából 26-dikban vissza jött. A' városnak és a' Kikötőnek ebben a' pillantásban el kell foglaltatva lenni a' Frantzia Őrizettől, melly Rosamel Urral 24-dikben indult utra, és kétségkívül már harmadnap olta a' szárazra ottan kitétetett.“

Egy levél Algirből Jul. 31-kéről, egy tsatát ír, melly a' Frantziák és Arab-

gároknak Patriptismusába és bátorságába bizatik. 76 Tzikk. Frantzia Ország újra felveszi színéit. Ezentul a' hármasszínű kokárdán kívül, semmi más többi nem fog viseltetni.

sok között Bli da városánál (az Atlas hegy tövében) esett. Ez a város, melly az Algíri Fejedelemséghez tartozik, elsőben a Titteryi Beinek vala ígérve, de annakutánna a Fő Vezér jobbnak látta azt egy Agának adni. Ez, nem tetszett az Arabs Nemzetségnek és békételenséget támasztott benne. Hirül esvén ez Cassaubában (neve a hajdani Dey Palotájának Algírban, a hol most a Frantzia fővezér lakik) ki indult a Marsal Jul. 25 kán 1500 emberrel Bli dába. Ott örömmel és tisztelettel fogadtatott, az Agát béiktatta a helytartóságba, és már másnap vissza akara utazni. De éjtszaka a Kabiloknak (Arabsoknak) számos csoportjai lejövén az Atlas hegyéről a város alatt táborozó Frantzia Sereget környülvették és megtámadták. Alig volt annyi ideje a Frantziáknak, hogy magoknak Véd-állást vehessenek és jó rendben retirálhassanak. Seregünknek gyakran négszeget kelle formálni, hogy az ellenség dühét zabó-lázhassuk. A 17-dik lovas Vadászrege ment több ízben üzte az ellenséget. A Kabilok 8 óra járásnyira kergettek hennünket egészen a Harathi hídig. Innét vissza térvén Bli dába, a lakosokkal drágán megfizettették azt a jószágot, mellyel azok hennünket fogadtak. Ez a történet, mintegy 100 emberünkbe került; a Kabiloknak töbhet kellett veszteni. — A tsata közben egyszer a Marsal kentelen volt, kivont kardal az ellenség közibe vágni, hogy Desprez Generális Urat, a ki nagy veszéjben forgott, megszabadíthassa. Trolan Ur, a Fő Vezérnek Adjutánsa elesett. —

T Ö R Ö K Ö r s z á g.

Konstántzinápoly Jul. 26-kán. A Porta jobb híreket kezd venni Albanából. A Skutari Basa nem segíti a

pártosokat; a Nagyvezér jelenti Mcnastirból, a hol vagyon főhadi számlása, hogy a Pártosoknak némelly Vezéreit, kifizetvén nékiek a hátra maradt Soldot, visszatérítette az engedelmességre; és reményli hogy a többieket is vagy jószággal vagy erővel megnyeri. A felzendült Albanusoknak kimaradott soldja tetemes summára megy, és a Porta nagyon meg van akadva annak előszerzésével. Kirattatott ugyan a Fő városban e végre egy rendkívül való adó, melly 20 milliom (török) Piasterre megy, de a mit aligha fognak beszédni tudni, noha az ide való Bankirok belé 2000 zatskót (1 zatskó 500 piaster) ígérték. A Ministerekre személy szerént 1500, az Ulemákra 900 'sa' t. zatskó vagyon kivette.

Ali-Sevik Basa Erzerumi helytartóvá, és Osmán Hairi Basa Kasarihi helytartóvá emeltetett. Ali-Nedsib Efendi Defterdarrá (Finantz Ministerré) tétetett és helyében Kiaja Bég (az az Belső Minister) Hadi Efendi leve.

Agathangelos a Görög Patriárka Jul. 16-kán megfosztatott méltóságától, mivel a Portától kivetett Fejadónak elosztását nem akarta felvállalni, és az abból bejövendő summát előre lefizetni, mivel attól félt, hogy az előre lefizetni való summa a Fejadóból nem fog bejöhetni, és néki kell a veszteséget szenvedni. Helyében Patriarkává a Sinai Hegyen lévő Klastromnak Metropolitja Dionysios választatott, és a Portától megerősítettett.

Burkus Kir. Követ Royer Ur a f. H. 21-kén megholt vízbetegségben.

IV György halálának és IV Vilhelm Királyja életlenek híret tegnap (25-dikben) hozta meg egy Anglus Kurír ide Konstántzinápolyba.

Folytatása

Folytatása Zemplén Vármegye Fő Ispán-
nya Mélt. Gróf Majláth Antal Úr
beiktatásának.

Az Újhelyi polgári innep' pom-
pája felől nem szólnánk, ha a' tűzi-já-
ték' elmés intézése 's szokatlan nagysá-
ga nem érdemlené. A' város' napnyugo-
ti felén emelkedő Sátor, Szár és Magos
hegyek' tetején meggyújtának a' magas
boglyákba rakott tölgygallyak, 's azok
mértföldre terjedő síknak hirdették a'
nap' örömét, 's a' Szárhegynek gyepes
oldalán harmintz ölnyi hosszúságú lí-
neákban égett az M betű. Ugyan az
lángola egy tsillag' közepén az egyik

templom' óratáblája alatt is; a' másik
templom frontispiciumán egy kereszt
ezen epigraphéval:

IN HOC SIGNO VINCES.

A' Ronyva vizén álló hídát egy dia-
dali kapu ékesítette; mert a' Fő-Ispány
erre jöve bé Perbenyik nevű jóságá-
ból; a' másik el vala hintve métsékkel a'
város' nagy útjáján. Nagyon szép izléssel
vala kivilágosítva a' Hertzeg Bre c z e n-
h e i m' háza is, minden felírások nélkül.
Általellenben a' Vármegye-házával tizen-
nyoltz magas fenyő szálak valának leásva,
tele rakva métsékkel, 's azokon e' sorok
olvastatának, háromlábnyi betűkben:

M A I L Á T H

GYÖRGY, AZ IKTATÓ — ANTAL, AZ IKTATOTT,
ZEMPLENYNEK ÖRÖMADÓJI.

's ezek közt e' sorok, átlátszó írásban:

Tekintetek alá magas egetekből

Ti, a' Mailáth-háznak elhunyt tsillagai,

'S lássátok, mint kelnek régi nemetekből

Házatolknak ismét új ragyogványai:

GYÖRGY, a' Honnak 's Honthnak tündöklő nagy fénye,

ANTAL, te Zemplénynek öröme 's reménye.

A' huszonöt ölnyi hosszúságú 's nyoltz ölnyi szélességű nyári-ebédlőben,
mellynek falai 's mennyezete fenyő-ágakkal volt bekárpitozva, ez olvasta-
tott: — (a' Megye szól, melly a' Fő-Ispánynak honja:)

Én szültem őtet, én neveltem;

Kevélyen láttam nagy fejlődését;

Itten teré első lépését,

De áh! a' nem-hív elhagyott.

Most jó 's enyém! enyém, 's örökre!

Erőben ül fel kormányomra,

Szent ég, tártsd meg boldogságomra

A' jót, a' hívet, a' nagyot.

Rekeszsze bé híreinket Prof. Kéz y Úrnak két gyönyörű Versezete:

I.

Crescite virtutes, adolescite semina magnae

Indolis, Augusti circumspicit, ac stimulat vos

Ad praeclara favor: Francisco sceptrum ferente,

Debita praeclarae constabunt praemia laudi.

Cernite Mailáthum primaevum in flore juventae

Zemplinae clavum, moderandaque frena tenentem,

Tollentem et fasces, nil tale ferentibus annis.

Dicite Pierides, quae tantum hunc terra creavit?

Quae tener insolita pressit vestigia planta?

Tantaque quae tanto felix est mater alumno?
 Cujus grandaevos vincunt primordia laudum.
 An capiunt tantas juvenilia pectora dotes,
 Donaque, vix paucis cura quaesita senili?

Scilicet effulgens alto sub pectore virtus,
 Vivida visque animi, teneros non computat annos,
 Praevox ingenti sed tendit in ardua gressu,
 Maturus aequansque senes, roburque virile.
 Sic puer Ascanius, tenero maturior aevo,
 Praetulit ingentes animos, aususque viriles.
 Martia sic etiam puerum te Roma Papiri
 Concilio admisit Patrum: svadenteque celsa
 Indole, Scipiades, qui Punica contudit arma,
 Et fessis lapsam Romanis restituit rem,
 Consulis imperium, non detractante senatu
 Vix juvenis quondam, rudibusque poposcit in annis,
 Hannibalique parem puerum duxere Quirites
 Felici augurio. Faustum haec quoque sella curulis
 Zemplinae terrae praesagit, si mihi Phoebus
 Vera aperit, vana nec ludit imagine mentem.
 Ergo age spe plenus, non incertusque futuri
 Laurigeras venerande Puer conscende curules,
 Quas pauci tenuere senes. Dubitare videris,
 Metirique animo tantarum culmina rerum,
 Sollicitusque tuos ad fasces exigis annos.
 Poenitet annorum? pensas virtutibus annos,
 Judice maturus Francisco ad grandia rerum.
 An quis majori possit sub teste probari?
 Judicio ultra quid poterit vel laudibus addi?
 Grande ferunt fasces: sed nec tu fascibus illis
 Indole, vel virtute minor, vel stemmate claro es.
 An non cuilibet is judex videatur iniquus,
 Qui sanctos mores, et dotes pectoris alti
 Tempore metitur, virtutemque aestimat annis?
 Cernis quanta animos teneat fiducia Patrum?
 Ut sua clamoso testentur gaudia plausu,
 Laetantumque sonos geminent montesque, nemusque?
 Optatus dudum, studioque ardente petitus
 Hic ades, et legum Comes inclyte frena capessis.
 Zemplinae Proceres, solennia reddite vota,
 Thuraque sacratas laeti torrete per aras,
 Et festis rubeant praetoria celsa corollis.
 Praeside Mailátho nunquam impia turba nocentum
 Audebit leges pretio oppugnare severas.
 Aucto splendet sanctum fulgore tribunal.

Haec tutela probis, soli metuenda nocenti
 Dextera, non franget miserorum in sanguine virgas.
 Hoc Comitibus, fuci expers, intemerataque virtus,
 Et gravitas frontis spondent, vultusque verendi,
 Spirantes animum recti, justique tenacem,
 Pectora non ulli hoc promittunt pervia culpa.
 Difficile est tectos vultu non prodere mores.
 Discite secretos, atque observate tuendo
 Magnanimi Comitibus sensus. — hoc ore videri,
 Candor amat niveus, talique modestia vultu.
 His oculis prodit sese vis ignea mentis,
 Sic animus magnos praecox praeludit ad actus,
 Egredia et seri memorent quae facta nepotes.
 Lumina quis non haec, hos celsae frontis honores
 Non dubia agnoscat magnae praesagia mentis?
 Quae vulgi rabies, quae non sopita residat
 Seditio, Comitibus dulci devicta lepore?
 Melle madens quas non facundia duceret aures?
 Ergo accepta pia patriae, patriaeque Parenti,
 Et meritis fundata suis, haec sella curulis,
 Invidia major, nunquam concussa labascet,
 Durandoque suis vires acquireret ab annis:
 Qualis saxosi sublimi in vertice montis,
 Inconcussa actis alte radicibus haeret,
 Ventorumque minas, contemnit quercus inanes.
 Atque erit ille dies, tua quo Comes inclyte facta
 Digna videbuntur celebrari carmine vatum.
 Tunc ego (si nostrae ducentur stamina vitae)
 Altisonum adflato meditabor pectore carmen,
 Cuncta ut Mailáthum resonent juga, cunctaque late
 Mailáthum totis referant cava flumina ripis.
 Salve clare Comes! te dignos concipe fastus,
 Consiliisque tuis sanctum rege jamque tribunal,
 Zemplinaeque Parens mature advesce vocari.
 Salve iterum, incolumem praestet te cura Deorum;
 Ultra et Nestoreos vitam tibi proroget annos.
 Hos Latii ruris lectos in gramine flores,
 Offert Musa tibi placido vicina Bodroco,
 Incingitque tuas serto viridante curules.
 Obsequium ne sperne pium, studiumque fidele,
 Atque tuo tenuem Musam dignare favore.

II.

Quae prior cernis piscosa fluenta Bodroci,
 Effer Musa caput, redimitaque tempora serto,

Blandisonum carmen fidibus modulare canoris.
 Aonidum festo clarescant lumine valles,
 Bodrocsque vagas ducat jactantior undas;
 Lux oritur nobis niveo signanda lapillo.
 Pannonidum prisco cretus de stemmate Mailáth;
 Magnis effulgens meritis, et culmine honorum,
 Ultro dignatur nostras invisere sedes:
 Submittensque suos fascas, succedere parvis
 Haud spernit laribus, tectisque minoribus hospes.
 Hic ille est Mailáth, quo Praeside Curia gaudet,
 Qui sapiens librat tantarum pondera rerum,
 Et quo se tantum gens Hungara jactat alumno.
 Hic est, cui toties meritos pia Patria crines
 Serto et frondenti ramo decoravit olivae,
 Hic, vivax volucris quem vectat gloria curru.
 Jam propior se infert. Solennes ducite pompas
 Patakiae Musae, tantoque adsurgite Civi,
 Ingentemque virum veneremur poplite flexo.
 Eja age Bodroci Naias praefecta fluentis,
 Sterne solum violis, ferrugineos hyacinthos
 Plena sparge manu, nostras qua tendit ad aedes,
 Et tanto Mailáth Musas dignatur honore:
 Salve grande decus Patriae, spes maxima Musis,
 Qui nostris tantus succedis sedibus hospes,
 Irradiasque tuo tenues fulgore penates!
 Quo gressus infers, et quo vestigia ducis,
 Nostra tuo accipiunt splendorem lumine Tempe,
 Insolito augescunt et tecta minora nitore.
 Non aliter Delum maternam cum invisit Apollo,
 Grandescens praesente Deo, micat insula tota
 Splendore, et laetos adlambunt lumina campos.
 Sit licet illa humilis, nostris quae praesidet aris,
 Ferri haud se parvam patietur jamque Minerva,
 Alloquio quam tu vultu et dignaris amico.
 Illa ferox frontem jamjam sublimius effert,
 Mailáthique notat mansuro in marmore nomen.
 Salve maxime Vir! Patriae, patriisque Camoenis
 Provida cura Deum longos te servet in annos.

M o s e s K é z y
 Matheseos et Physices Prof. P. O.

Szerkesztető és Kiadó Márton József, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)